

Luonnontuotealan raaka-aineketjut

Luonnontuotealan koordinaatiohanke LUMOA

Joensuu 17.4.2018, MMM Juha Rutanen

Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti, Seinäjoki

MAASEUTU 2020

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luonnontuotealan toimintaohjelma

Visio vuodelle 2020:

Suomessa on vahvan yhteisen kehittämistyön tuloksena monipuolista, luonnontuotteita **kotimaan ja kansainvälisille markkinoille jalostavaa yrittäjyyttä**. Luonnontuotteiden **talteenottoa ja käyttöä on lisätty teknologiaa ja tuotantotapoja kehittämällä**. Suomi on kansainvälisesti tunnettu luonnontuoteraaka-aineistaan, jalostetuista tuotteistaan sekä alan osaamisestaan.

Neljä painoalaa:

LUONNONTUOTEALAN TOIMINTAOHJELMA

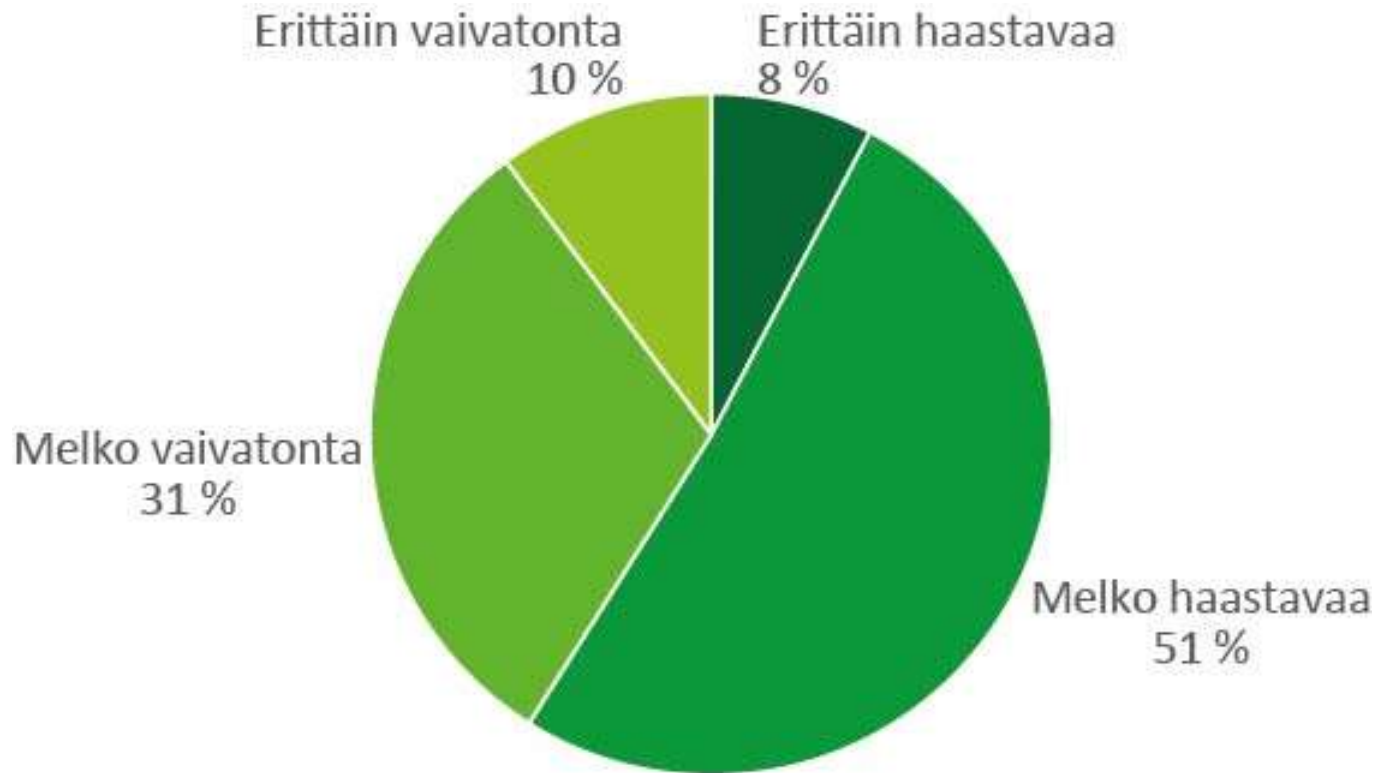
Kestävä ja
markkinavetoinen
raaka-ainetuotanto

Innovatiivinen ja
jalostusarvoa
lisäävä tuotekehitys

Lisäarvon tuottaminen
matkailu- ja hyvin-
vointipalveluihin

Tutkimuksen, teknologian ja osaamisen kehittäminen ja hyödyntäminen

Yritysten kasvun jarruja: raaka- aineen hankinnan haastavuus

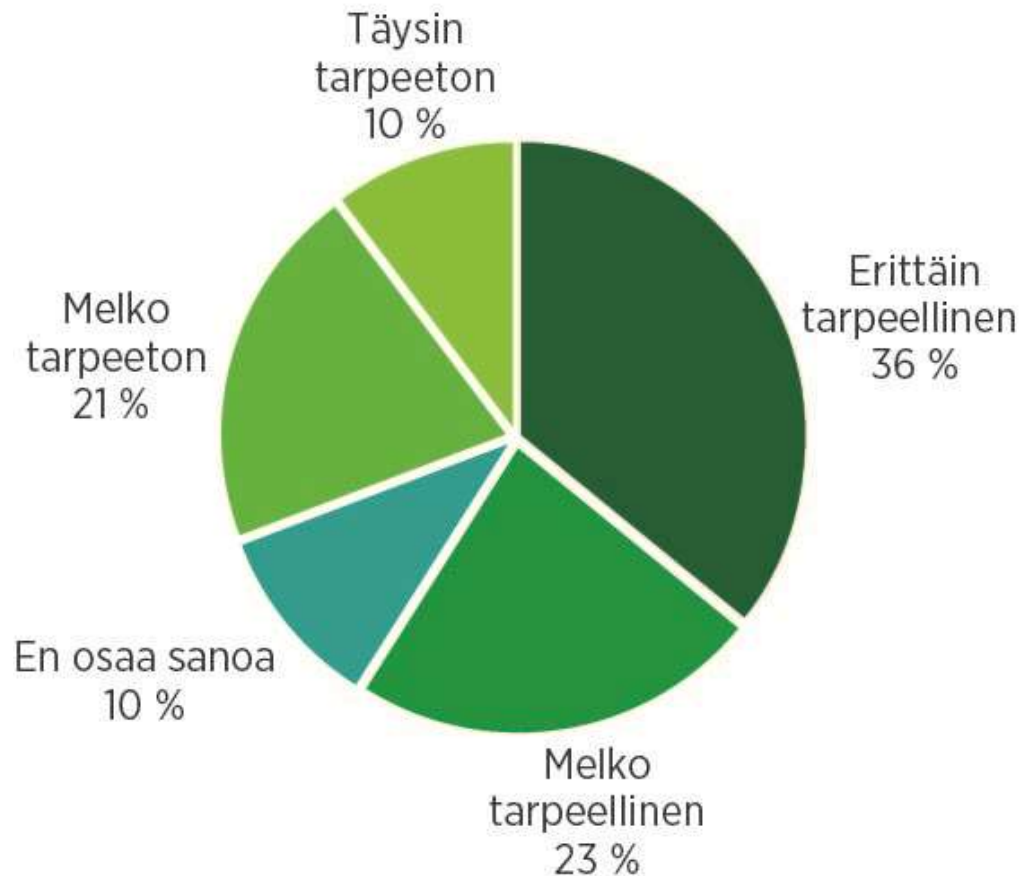
Lähde: MMM:n tilaama selvitys raaka-aineiden saannin parantamiseksi, 2017

Jalostajien tarvitsemia raaka-aineita

”Nykytilanteessa”, ”tähtäämme kansainvälisille markkinoille”, kysyntää, uusia tuotemahdollisuuksia...

- **Metsämarjat ja -sienet**
- **Mahla**
- **Pakuri**
- **Kuusen kerkät**
- **Nokkonen**
- **Koivun lehdet**
- **Maitohorsma**
- **Mesiangervo**
- **Voikukka, siankärsämö, vadelman lehdet, ruusujuuri, poimulehti, väinönputki, kanervan kukat, katajan marja ja versot, mustikan ja puolukan lehdet, tupasvilla, pihka...**

Luomusertifioidun raaka-aineen merkitys jalostaville yrityksille

Lähde: MMM:n tilaama selvitys raaka-aineiden saannin parantamiseksi, 2017

Kestävä raaka-ainetuotanto kasvualueen liiketoiminnan perusta

- Monipuolista yrittäjyyttä eri tarpeisiin ja markkinoille → erilaisia raaka-ainetarpeita (määrä ja laatu)
- Tarvitaan erilaisia alkutuotantomalleja, mm. yrityskohtaisia, paikallisia keruuverkostoja ja varastoja, myös **välittäjiä**
- Alan kehitys **edellyttää ja tuo raaka-ainevirtojen kasvua**, laadun ja toimitusvarmuuden merkitys korostuu entisestään
 - Laajaa **yhteistyötä**, sitoutumista, **ammattimaisuutta**, sopimuksellisuutta, **uusia kumppaneita ja raaka-aineiden käyttäjiä**, lisää kerääjiä ja keruun organisoijia, investointeja käsittely- ja varastointitiloihin, laatuohjeita, teknologiaa, logistiikkaa, pääomia
- Keskeiset volyymiraaka-aineet toiminnan perusta, erikoistuotteet näiden ympärille (ja tuotekehityserät)
- Kustannustehokkuutta: mittakaava, teknologia, energiatehokkuus, kuljetusmatkat, intensiivisyyden sallivat keruukohteet, sivuvirtojen hyödyntäminen, viljely

Raaka-ainetuotannon näkökulmia

- Saatavuuden ympärivuotisuus
- Tiukentuvat laatuvaatimukset: ehto ja kilpailutekijä
- Yhtenäistä laatua: keruu- ja käsittelyohjeet, laatukriteerit
- Kerääjälle verovapaus myydessä jalostamatta (kuivaus)
- Yksittäisten kerääjien raaka-aine-erien kokoaminen helpottaa jalostajien työmäärää, tuo kustannussäästöjä
- Kannattaako jalostajan kerätä/keruuttaa itse vai keskittyä ydinosaamiseensa/-bisnekseensä? Etäisyyden kasvaessa ohjaus ja laadunvalvonta hankaloituvat.
- Korvaavatko sovittu laatu, helppous ja toimitusvarmuus raaka-aineen hieman korkeamman hinnan?
- Mitä etuja mahdollisuudet laadukkaisiin prosesseihin ja tuotantomenetelmien kehittämiseen tuovat?
- Alan yhteisvoimin raaka-ainekeskustoimintaa!

Mitä jatkossa?

- Laadun tuottaminen ja ammattimainen raaka-ainekeskus edellyttävät osaamiseen panostamista
- Tietoa tuottavimmista keruumenetelmistä tarvitaan, uutta teknologiaa ja logistiikkaa
- Keruualueiden ja -lupien yhteishankintaa ja selvittämistä (metsätieto)
- Lisää koulutettuja kerääjiä ja keruuverkostoja
- Investointeja tuotantomittakaavan toimiviin ja laadukkaisiin tiloihin ja laitteisiin (kuivaus)
- Raaka-aineketjun toimijat kohtaamaan verkkopohjaisen järjestelmän ja kerääjärekisterin avulla
- Yritysvetoista toimintaa ja yhteistyötä
- Lisätietoa: <https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/talous-yhteiskunta/luonnontuoteala-tarvitsee-enemman-raaka-aineita>

LUMOA tarjoaa tukea kehittämiseen

Luonnontuotealan koordinaatiohanke LUMOA:

- Jakaa luonnontuotealalle tietoa ja hyviä käytänteitä sekä auttaa löytämään uusia yhteistyökumppaneita.
- Aktivoi kehittämistyötä ja nostaa esille uusia hanketarpeita.
- Tukee alan innovaatiotoimintaa ja välittää hankkeiden tuloksia alan toimijoille ja sidosryhmille.
- Kokoaa ja kehittää ratkaisuja alan yhteisiin ongelmakohtiin.
- Yhteensovittaa kehittämistä päällekkäisyyksien välttämiseksi
- Toteuttaa osaltaan Luonnontuotealan toimintaohjelmaa
- LUMOA järjestää mm. tapaamisia, seminaareja ja työpajoja (hanketoteuttajien verkkokokoukset), kokoaa tietoa ja hanketuloksia verkkoon sekä jakaa tietoa esimerkiksi uutiskirjein. Tutustu ja liity: www.aitoluonto.fi

Yhteystietoja

- **Juha Rutanen**, Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, puh. 040 5737 568, juha.rutanen@helsinki.fi
- **Rainer Peltola**, Luonnonvarakeskus, puh. 029 532 6429, rainer.peltola@luke.fi
- **Mari Niska** (nuorisohankkeiden tuki ja aktivointi), Suomen 4H-liitto ry, puh. 0400 234 041, mari.niska@4h.fi
- **Eija Vuorela** (luomukeruusertifioinnin tuki ja aktivointi), Suomen 4H-liitto ry, puh. 040 715 1820, eija.vuorela@4h.fi
- www.aitoluonto.fi/lumoa

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

